

SISÄLLYS

TEKIJÄN ESIPUHE 9

LIITON ESIPUHE 10

SIIRTOKARJALAINEN EUROOPPALAISessa KONTEKSTISSA 13

Siirtokarjalaisuuden tutkimus ja kirjan metodologia	16	Henkisen tuen lähtöasetelmia	22
Historian temaattinen tarkastelutapa	19	Karjalainen kulttuuri – mitä se on?	26
Etujärjestön juuret	20	Kulttuurijärjestö alusta alkaen	29

HALLINTOA JA HIERARKIAA 32

Hallintorakenne muotoutuu kerroksittain	34	Persoonat pelissä	41
Piiritason synty viimeisteli toimivan liiton	37	Hierarkia muuttuu hitaasti	45

OSA I: ETUJÄRJESTÖ

KARJALAN LIITTO SIIRTOVÄEN LAKEJA TAHKOAMASSA 49

Vuoden 1940 asetuslaki	51	Karjalan Liitto vartioi käytäntöjä	93
Liiton kiireellinen perustaminen	54	Maanhankintalain jälkeinen negatiivinen julkisuus	99
Riita vastikemaasta	59	Liitto siirtokarjalaisten sanansaattajana	101
Tunteet pinnassa keväällä 1941	62	Kylmien tilojen kirous	105
Pika-asetuslain sisältö ja toimeenpano 1941	66	Presidentin erouhkaus toi kurinpalautuksen	108
Jatkosota muutti liiton agenda	68	Korkein oikeus puuttui peliin purkupäätöksillä	111
Paluu monenkirjaviini olosuhteisiin	73	Päätepisteenä lisäkorvauslaki 1955	114
Rajan taakse jääneet kunnat ja seurakunnat	78	Kaupunkien siirtoväki lainaviidakossa	120
Karjalan Liitto vastasi kritiikkiin tiedotuksella	80	Siirtokarjalaisten kansanedustajien kaksoisrooli	123
Tarmokkaasti uuteen evakkoon uusin suunnitelmin	85	Suururakan jälkeen	126
Maanhankintalaki ja toinen korvauslaki 1945	88		

KARJALA TAKAISIN! VAI TAKAISIN KARJALAAN? 130

Rauha ja rajojen veto ilman Karjalan Liittoa	131	Peittelemättömän penseä Koivisto	150
YYA-sopimus 1948 nosti odotuksia	133	Liiton hetkellisesti yhteinen linja	154
Porkkala villitsi palautustoiveita	135	Karjala-työryhmä ja Karjala-ohjelma	156
Karjalan kysymys liiton ohjelmaan 1956	137	Palautusjärjestöt leimaantuivat	160
Kekkosen 1960-luvun horjumaton linja	141	Galluptulokset ohjasivat myrskystä suojaan	163
Liitto luopui palautusagendasta 1982	146	Yhteistyö Venäjän Karjalassa	166
Neuvostoliiton romahdus herätti toiveet	148	Palautuskeskustelujen vuosikymmenet	174

OSA II: LIITTO JA IHMISET – TERAPIAJÄRJESTÖ?

HENGELLISYYS JA MUISTAMINEN 179

Sodan jälkeinen hapuilu	182	Muistomerkit vainajille	190
Hengelliset päivät aktivoivat nuoria	183	Rajantakaiset hautausmaat	195
Hengellisyys monipuolistuu	186		

YHTEISÖLLISYYS JA PAIKALLISUUS 203

Kiistelyä Karjalatalon sijainnista	205	Järjestöotalo muutti liiton kurssin pysyvästi	216
Osakunnat vetäytyivät	207	Yhdessäolon riemua ja heimojuhlia	218
Talo nousi natisten keruukampanjoiden tuella	210	Jäsenten palkitseminen	225
Ensimmäisen vuoden huuma	212	Mitaleja ja kunniajäsenyyksiä	227

SIIRTOKARJALAINEN IDENTITEETTI 231

Kaikikienko palava halu Karjalaan?	233	Kilpajuoksu itärajan yli 1990-luvulla	245
Siirtokarjalaisen kulttuurin etsimistä	235	Pitäjälehdet vastasivat kaipuuseen	247
Kielen merkitys	238	Omannäköisiä pitäjäjuhlia	251
Pitäjätoimikunnasta helpotusta koti-ikävään	241	Sukututkimus karjalaisen identiteetin kivijalkana	253

HOIVAA JA TERAPIAA YHTÄ KAIKKI? 258

OSA III: KULTTUURIJÄRJESTÖ

YHTEISHENKI JA YHDESSÄOLON MUODOT 263

Urheilu oli edullista ja suosittua	267	Karjalaisesta Kansasta Karjala-lehteen	313
Valtionavustuksilla uusiin korkeuksiin	272	Kuuluvuutta radioaalloilla	316
Lasten ja nuorten mukana katseet tulevaisuuteen	279	Karjalainen kulttuurikeskus	319
Uusi polvi pelasti liiton 1960-luvulla	283	Huippuvuosi 1985 johti sisäiseen kriisiin	322
Eripuraa nuorisjärjestöjen välillä	287	Akateemista yhteistyötä	325
Karjalatalolta nuorisotyön murrokseen	289	Seminaaritoiminta	329
Lasten ja nuorten ilonpitoa kesäjuhllilla	293	Ruoka- ja käsityöperinteen vaaliminen	333
Musiikin lumoa ja ilmaisu ihanuutta	298	Naisten esiinmarssi kiihdytti murrosta	336
Kuorolaulun voima	301	Piirakat edellä uudelle vuosituhannele	339
Karjalainen harrastajateatteri	303	Neuvostoliiton luhistuminen saattoi kulttuuriryön	
Helkkyvät kanteleet	306	2000-luvulle	344
Painatteen ja julkaisut nostivat liiton näkyvyyttä	310	Kulttuuriryön punainen lanka ei katkea	345

KARJALAISISTA SUURJUHLISTA KISAILUN KAUTTA KESÄJUHLIIN 349

Suurjuhlaperinne alkaa Helsingissä 1960	353	Perinteikkäät juhlakultueet	374
Juhlapuheita ja kunniavieraita	357	Uudet sukupolvet toivat uutta sisältöä	379
Puheiden politisoituminen 1990-luvulla	361	Kesäjuhlat näkyvät paikkakunnilla	381
Kesäjuhlateemoista seminaareihin	362	Juhlien kulisseissa	384
Musiikkia, tanssia ja näytelmiä	368	Vuoden 2000 Helsingin suurjuhlat ja muuttuvat perinteet	390
Näytelmien iloa ja kyyneliä	373	Juhlien päätyttyä koittaa arki	394

EPILOGI: KAUAN ELÄKÖÖN KARJALAINEN SUURPERHE! 397

LIITTEET 403

VIITTEET 408

LÄHTEET JA KIRJALLISUUS 430

HENKILÖHAKEMISTO 435